

Секція: Організація обліку, аналізу і аудиту на сучасному етапі

ЕТАП СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ КРИЗИ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ЦУКРОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Кравченко І.Й.

асистент кафедри обліку і аудиту

Національного університету

харчових технологій

Процес управління промисловим підприємством полягає у циклічному проходженні етапів прогнозування, планування, виконанні встановлених планів, обліку і аналізу результатів, а також корегуванні прогнозів та планів. Кожен з цих етапів вимагає чітких та визначених кроків, які допоможуть досягнути певних успіхів завдяки синтезу конкретних методик управління, поєднаних з вміннями, досвідом та передбаченнями керівництва і працівників підприємства. Враховуючи складну організаційно-управлінську структуру та немалі обсяги продукції на цукрових заводах, а також у зв'язку із складною економічною ситуацією, реалізація ефективного управління підприємствами переробної промисловості, зокрема цукрової, є можливою завдяки забезпеченню конкурентоспроможності підприємства саме на довгострокову перспективу та розумінню відповідальності за результати господарської діяльності.

Тому виникає необхідність дослідження етапу стратегічного управління та виявлення необхідності його застосування при здійсненні антикризового управління підприємством, а також розгляд факторів, що призводять до виникнення кризи на цукрових заводах та складають основу для вироблення дієвої стратегії підприємства.

Система антикризового управління є складовою частиною стратегічного управління, що являє собою постійно організоване управління, яке направлене на найбільш швидке та оперативне виявлення ознак кризового стану, а також створення відповідних передумов для його своєчасного подолання, з метою забезпечення відновлення життєздатності окремого підприємства та недопущення виникнення ситуації його банкрутства [1, ст.23]. Антикризове

управління розглядається як сукупність внутрішніх і зовнішніх впливів на підприємство, що здійснюються на всіх стадіях його життєвого циклу з метою запобігання зниження конкурентної переваги (при слабких ознаках кризового стану) або її відновлення (підприємство вже знаходиться в кризовому стані).

Стратегічне антикризове управління полягає не тільки у вертикальному і горизонтальному аналізі балансу підприємства та здійсненні потрібних заходів для запобігання його фінансової неплатоспроможності. Воно має на меті забезпечення стійкої стратегічної позиції для життєздатності підприємства в невизначеному майбутньому[2]. Стратегічне управління ґрунтується на системі стратегій, які не є чітким планом розвитку підприємства. Це заздалегідь розроблена реакція підприємства на зміни макросередовища та спланована лінія поведінки, що вибрана для досягнення позитивних результатів.

Визначимо необхідність застосування антикризового стратегічного планування на підприємствах цукрової промисловості для моделі ринкової економіки. За часів існування Радянського Союзу стратегічні галузі промисловості завжди підтримувались з боку держави та мали великі обсяги дотацій, навіть, коли потрапляли в скрутну ситуацію. Це стосувалося і цукрової промисловості. Зовсім інша ситуація виникла для цукрових заводів при функціонуванні в ринкових умовах господарювання. Ринкова економіка, на відміну від планової, зумовила створення підприємств на основі власної підприємницької ініціативи, що була спричинена зацікавленістю в прибутках. Увага вже не акцентувалась на малоприбуткових, енергоємних технологіях виробництва. Почали скорочуватися посівні площі цукрового буряку, знижуватися обсяги виробництва цукру, розбиратися на металобрухт успішні донедавна заводи. Основні чинники, що виникли на різних економічних рівнях та призвели до появи кризових явищ на цукрових підприємствах, представлені на рисунку 1. Нині питання антикризового управління та стратегічного планування є досить актуальними для виживання підприємств даної підгалузі харчової промисловості. Підприємства, які застосовували необхідні етапи антикризового планування змогли забезпечити свою життєздатність на

перспективу, незважаючи на відсутність ефективної програми реструктуризації цукрової галузі в цілому та існування економічної нестабільності в Україні.

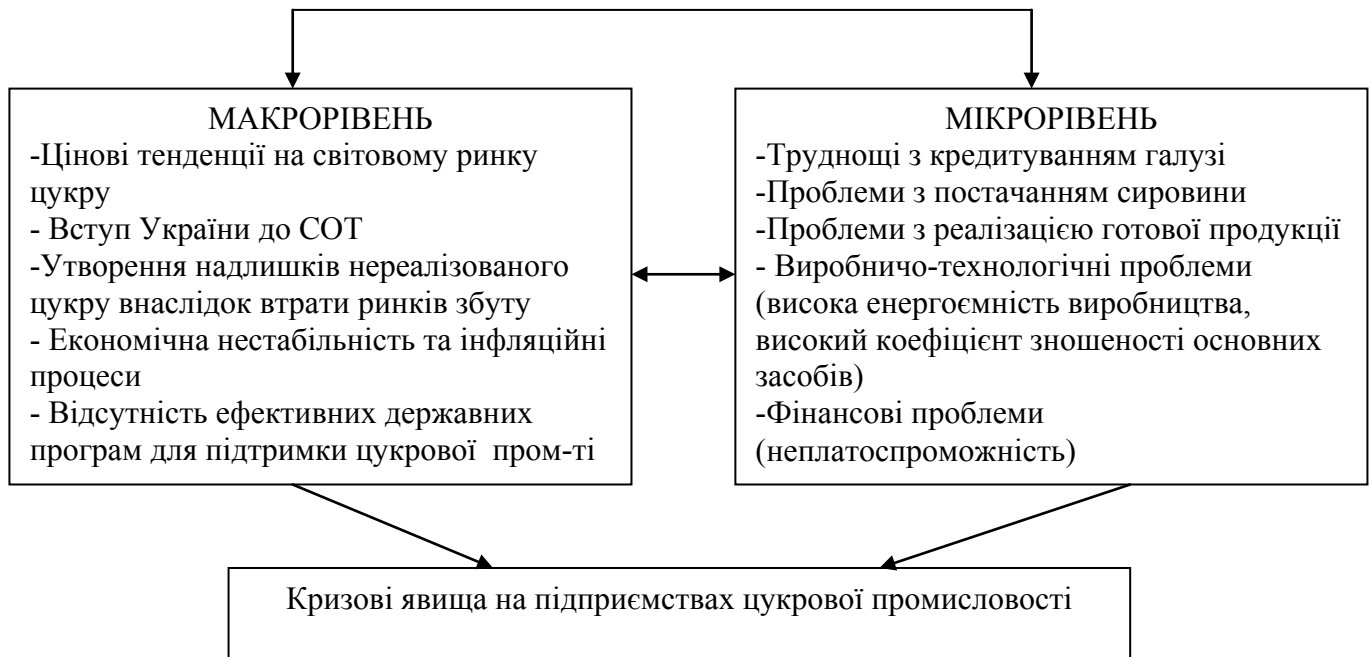

Рис. 1 Чинники виникнення кризових явищ на підприємствах цукрової промисловості України

Прикладом втілення принципів антикризового планування на практиці є діяльність вертикально інтегрованих агропромислових холдингів, які поєднують багатоплановий процес виробництва та переробки цукрової сировини, завдяки чому виникають більші фінансові, технічні можливості та вищий рівень технології виробництва. Саме антикризове стратегічне планування на мікроекономічному рівні допоможе забезпечити здійснення успішної діяльності та не допустити банкрутства суб'єкта господарювання. Ефективне регулювання на макрорівні зумовить підтримку всієї галузі переробної промисловості.

Література:

1. Штангрет А.М. Антикризове управління підприємством: навч. посіб. / А.М. Штангрет, О.І. Копилук. – К.: Знання, 2007. – 335 с.
2. Боковець В.В. Стратегічне управління підприємства в кризових умовах на прикладі цукрової галузі [Електронний ресурс] /Режим доступу http://www.ej.kherson.ua/journal/economic_09/122.pdf